O equipo liderado por Ronaldinho foi o primeiro persoal de elite en someterse a un estudo a fondo da súa saúde dental, decisiva no rendemento deportivo.

“Ninguén ten dentes tan lindos e ninguén é tan lindo como eu. Por que habería de rirse alguén destes dentes preciosos? Hai até quen a ama”. En 2006, Ronaldinho estaba crecido: gañárao todo. O seu peculiar sorriso xa non era tanto un motivo de sorna e até os nenos de Brasil negábanse a arranxarse a boca no dentista para parecerse ao seu ídolo o Gaúcho.

Con todo, un par de tempadas antes, non todos estaban tan confiados cos seus dentes. Nada máis chegar a estrela brasileira, os servizos médicos do F.C. Barcelona decidiron realizar por primeira vez un estudo intensivo da saúde bucal dos xogadores para medir a súa influencia no rendemento deportivo . En 2003, Laporta contaba no seu persoal coa rechamante dentadura de Ronaldinho, pero tamén con Reiziger, Puyol e o Coello Saviola.

Durante tres tempadas, 30 xogadores do primeiro persoal sometéronse a este control pioneiro nun equipo de elite. “Os altos niveis de rendemento requiridos para un xogador de fútbol só poden alcanzarse por un individuo totalmente san”, explica este estudo, asinado por e xpertos do Instituto de Investigación Biomédica de Bellvitge e os galenos do Barça Ricard Pruna e Joan Ardèvol.

Dous terzos dos xogadores do Barça tiñan a dentadura mal formada

E recalcaban a importancia de protexer o investimento, empezando pola boca: “O tempo, esforzo e diñeiro investido no logro deste máximo nivel de rendemento non se debe pór en risco con problemas de saúde bucal”. Máis aló da hilaridad provocada polo sorriso do Gaúcho, unha boca enfermiza, achacosa ou estragada pode prexudicar o estado de forma ao provocar problemas de equilibrio, lesións musculares, dores de cabeza, cambras e outros problemas. Aínda que non está do todo clara cal é a relación causa-efecto, o estudo mostrou unha clara correlación entre o índice de problemas bucais dos xogadores e as súas lesións musculares de

orixe descoñecida.

Segundo explica o doutor Cosme Gai-Escoda, responsable do estudo, “unha boa hixiene dental é decisiva no deporte e unha simple infección na boca, que pasa ao torrente sanguíneo, debilita seriamente os músculos do futbolista”. Quizais o caso máis grave sexa o que lle custou a vida ao xogador dos Santos de baloncesto, Laurence Young , falecido o ano pasado por mor dunha enfermidade bacteriana orixinada nunha infección bucal.

O francés sacamuelas

A unha escala menor, nos últimos anos xogadores como Malouda, Gerrard e Van Persie buscaron na boca a solución ás súas molestias físicas. Ademais do dianteiro holandés fichado polo Manchester United, no seu paso polo Arsenal de Wenger quitáronse as moas do xuízo os españois Cesc Fàbregas e José Antonio Reyes , o checo Rosicky, o francés Abou Diaby e mesmo o lendario Tony Adams. En boa medida débese ao milagrero doutor Philippe Boixel , osteópata conselleiro de Arsène Wenger , a soldo dos Gunners e da selección francesa. Grazas aos seus tratamentos osteopáticos, considerados unha pseudociencia, Zidane e Gerrard regresaron á cancha a pesar das súas aparentemente indescifrables doenzas.

Ao lateral francés Aly Cissokho , contratado esta tempada pola Valencia, o mal estado da súa boca custoulle en 2009 un contrato coa AC Milan, que pediu unha rebaixa do seu prezo ao O Porto tras prognosticar que o estado da súa dentadura provocaríalle lesións ou altibaixos no seu futuro como rossonero. Curiosamente, un ano antes o Milan fichara a un irregular Ronaldinho, quen nunca ocultou que acode a miúdo á consulta do dentista.

Non ocorría o mesmo cos seus 30 compañeiros de equipo de 2003 a 2006 (entre os que xa estaban Messi, Xavi, Valdés e Iniesta), segundo o estudo: só o 50% acudía regularmente ao dentista, aínda que 18 deles aseguraban cepillarse polo menos dúas veces ao día. Iso si, tan só catro utilizaban fío dental ou enjuague bucal e de media sufrían 2,2 caries activas por xogador. E é que os deportistas de elite están moito máis expostos a problemas dentais, non

só polo risco de golpes e accidentes, senón debido á súa dieta e ao consumo habitual de bebidas ricas en azucre
.

Arranxar a boca de Ronaldinho tívolle varios meses sen xogar

Nada moi grave, lembra Gai-Escoda, “salvo xogadores de fóra, que non teñen educación: a boca de Chygrynskyi estaba moi descoidada”. Ademais, un terzo do persoal do Barça sufría bruxismo, esa molesta tendencia a apertar e rechinar os dentes mentres se dorme, xeralmente por culpa da tensión. E o que é peor: como lle ocorre ao Gaúcho, dous terzos do cadro de persoal de Rijkaard (por encima da media habitual da poboación) presentaban un problema importante de maloclusión . Isto é, os seus dentes están mal aliñados e non encaixan os superiores cos inferiores.

No caso de Ronaldinho, a quen lle fixeron unha “chapuza” limándolle os dentes en Brasil, o arranxo supuxese un tratamento que o Barça non se podía permitir: unha intervención cirúrxica que lles privou do goleador durante “varios meses”. E meses de ortodoncia posterior, como a que arranxou a dentadura do tinerfeño Pedrito . Aínda que o seu caso, con algúns dentes mal colocados, era soamente estético e un ano cun custoso aparello interno solucionouse
.

Gai-Escoda recibiu este mes unha nova comunicación do doutor Pruna, que pretende repetir o estudo para determinar se o equipo actual cóidase mellor os dentes que aquel cadro de persoal que se fixo con dúas ligas consecutivas e unha Champions, a pesar do importante lastre que Ronaldinho admitía sufrir nunha entrevista en Marca : “Para respirar ben teño que ter toda a boca aberta e cánsome antes. Cando era neno, a miña nai empeñábase en que me puxese aparello e tiña que habela feito caso”.

(Este artigo publicouse simultáneamente na revista Líbero)